

פרק ה'

- פסוק א' - מכיון שאין אתם רוצים לשוב אלי, לכן תגיעו למצב שתצטרכו לשמוע קול קינה שאני מרים עליכם בית ישראל.
- פסוק ב' - הנביא מכנה את ישראל בתואר "בתולה", כמו בתולה שלא באה לרשות בעל, כך עדת ישראל עדיין לא נכבשה. עשרת השבטים שהוגלו ע"י מלך אשור בימי הושע בן אלה לא חזרו מהגלות כשחזרו יהודה ובנימין מבבל ורק בגאולה העתידה יחזרו. הנביא אומר זאת באופן זה: "נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל", כלומר נפלה עדת ישראל אלו עשרת השבטים ולא תוסיף לקום עד הגאולה העתידה, גם כשעדיין היתה בארצה היתה עזובה, הלכה ונמסרה ביד האויב, ואין מי שיעזור לה.
- פסוק ג' - כך אמר ד', עיר שיוצאים ממנה לצבא אלף איש ישארו ממנה מאה איש, ועיר שיוצאים ממנה לצבא מאה איש ישארו ממנה עשרה.
- פסוק ד' - כך אמר ד', בקשו אותי בתפלה, וע"י זה תזכו להשאר בחיים.
- פסוק ה' - ואל תלכו לבקש בקשות מהעגל שבבית אל, ואל תבואו לגלגל לעבוד שם ע"ז, ואל תעברו לבאר שבע, גם שם היו מזבחות לע"ז, כי בגלל הע"ז שבגלגל יגלה עם ישראל מארצו, (גלגל- יגלה לשון נופל על לשון), ובגלל הע"ז שבבית אל יהיה ישראל ללא כלום.
- פסוק ו' - בקשו את ד' ותחיו, כי אם לא תבקשו את ד' יתגבר כעס ד' כאש, על מלכות אפרים שהוא מבני יוסף, ותשרוף את אנשי שומרון שעובדים לעגל שבבית אל, ולא יהיה מי שיכבה את השריפה, כלומר שלא יהיה מי שיציל אתכם.
- פסוק ז' - הם עושים דברים הפוכים, על משפט התורה שהוא מתוק כדבש אומרים שהוא מר כעשב הנקרא לענה, ואת הצדקה משפילים עד לארץ.
- פסוק ח' - ד' ברא את המזלות שנקראים כימה וכסיל, פעולותיהם הפוכות, כימה מקרר וכסיל מחמם, בימי הקיץ הופך ד' את החושך לאור, כי הימים ארוכים והלילות קצרים, ובימי החורף הופך ד' את האור לחושך, כי הלילות ארוכים והימים קצרים, ד' קורא למי הים שיעלו לעננים, ואח"כ שופך אותם על הארץ, אדני שמו, לפי שהוא אדון הכל, וכיון שהוא הכל יכול תפחדו ממנו שלא יעניש אתכם.
- פסוק ט' - שמא תבטחו על גבורתכם, ושתתחבאו בערי מבצר, דעו לכם שד' יגביר ויחזק את האויב השודד על מי שהוא חזק, והשודד יבא על ערי המבצר.
- פסוק י' - אתם שונאים את נביאי האמת שעומדים בשער ומוכיחים אתכם, ומי שמדבר דברים ישרים אתם מואסים בו.
- פסוק י"א - בגלל שרמסתם את הדל, ומשא התבואה שנשא על כתפו לקחתם ממנו, בניתם לכם בתים מאבנים חלקות בלי בליטות (אבני גזית) ממה שגזלתם וחמסתם, אך לא תזכו לשבת בהם כי

האויב יקח את הבתים, גם כרמי חמד שנטעתם לא תאכלו את הענבים כי האויב יאכלם.

פסוק י"ב - אני יודע שיש לכם הרבה פשעים, וגדולים כל החטאים שלכם, אתם מציקים לצדיק, לוקחים כופר לפטור ממיתה את מי שמחוייב מיתה, ובשער ששם מקום שיושבים הדיינים לשפוט אתם מעקמים את משפט האביונים.

פסוק י"ג - לכן מכיון שעשיתם את כל העבירות הללו, כשתבא הפורענות, מי שהוא חכם ישתוק ולא יהרהר אחר מדת הדין, כי הרעה שבאה, באה בהשגחה פרטית.

פסוק י"ד - בקשו טוב ולא רע כדי שתחיו, אם תבקשו טוב, יהיה ד' שהוא אלקים על כל הצבאות אתכם, כפי שאתם רוצים שיהיה עמכם.

פסוק ט"ו - מה שרע בעיני ד' תשנאו, ומה שטוב בעיני ד' תאהבו, והעמידו משפט אמת בשער ששם מקום מושב השופטים, אם תעשו כך, אולי יחמול וירחם ד' על שארית ישראל, קורא להם בשם שארית יוסף על שם שיוסף כלכל את אחיו ואת בית אביו במצרים.

פסוק ט"ז - ומכיון שאינכם עושים מעשים טובים הנ"ל, יבואו רעות עליכם עד שבכל הרחובות יהיה מספד, ובכל השווקים יצעקו הו', יקראו אל האכרים עובדי האדמה שיתאבלו על שיגעו לחינם כי כל הזרעים נתקלקלו, ויקראו אל אלו שיודעים לקונן שיבואו לקונן.

פסוק י"ז - וגם בכל הכרמים יהיה מספד בגלל שלא יהיה להם יין, כי אעבור בקרבכם להכותכם, כך אמר ד'.

פסוק י"ח - בספר ישעיה פרק ה' נאמר: "האומרים ימהר יחישה מעשהו", היינו שבני ישראל היו מלעיגים לדברי הנביאים שאמרו בשם ד' שאם לא יחזרו בתשובה תבא עליהם פורענות, וכך היו אומרים: שימהר ד' ויביא הפורענות ונראה כבר האם באמת יכול, על כך מוכיח אותם עמוס הוי לכם שאתם מתאווים שכבר יגיע יום הפורענות מאת ד', למה אתם מתאווים לו, הרי יום זה יהיה יום של חושך ולא אור.

פסוק י"ט - גם אם תצליחו להנצל מצרה אחת תפלו לתוך רעה אחרת, הנביא נותן לזה משל, אותו יום יהיה כמו מי שבורח מפני אריה, ובדרך בריחתו נפגש עם דוב, וכשבורח הביתה להתחבא מהדוב, ומניח את ידו על הקיר לחפש מסתור להתחבא, ינשוך אותו נחש שמתחבא בקיר.

פסוק כ' - חוזר הנביא ואומר, אותו יום יהיה חושך ולא אור, אפילה בלי שום הארה וזריחה.

פסוק כ"א - שמא תאמרו שִׁתְּנַצְּלוּ בזכות הקרבנות שאתם מקריבים, על כך אומר ד' אל תבטחו בזה, כי אני שונא ומואס את קרבנותיכם, (הנביא מכנה זאת בשם "חגיכם" לפי שעיקר הקרבנות היו מגיעים בחג), ולא יהיה לריח ניחוח לפני, העולות שאתם מקטירים בזמן שאתם מתאספים לביהמ"ק.

פסוק כ"ב - כי גם אם תעלו לפני עולות ומנחות, לא יעלו לרצון לפני, והבהמות המפוטמות שאתם מקריבים לשלמים לא אסתכל עליהם.

פסוק כ"ג - תסיר ממני את ריבוי השירים שמשוררים הלויים בפה, וגם את הזמרה שמזמרים בכלי הנקרא נָבֵל איני רוצה לשמוע.

- פסוק כ"ד - המשפט שכיסיתם והטמנתם אותו יתגלה, כמו מים נובעים שמתגלים החוצה כאשר יוצאים מהאדמה, והצדקה שהסתרתם יתגלה כמו נחל שוטף.
- פסוק כ"ה - אראה לכם שלא הכל תלוי בקרבנות, האם במשך ארבעים שנה שהייתם במדבר הקרבתם לפני קרבנות, הרי לא הקרבתם רק קרבן פסח אחד, ועולות בכלל לא הקרבתם, ואעפ"כ רציתי בכם.
- פסוק כ"ו - ומכיון שלא הכל תלוי בקרבנות תאלצו לגלות מהארץ, ותסחבו אתכם את הע"ז שלכם, הנביא מזכיר שמות של ע"ז, "ספות" ששמתם אותו למלך עליכם, "ביון" שעשיתם אותו לצלם לעבוד לפניו, "כוכב" שעשיתם אותו לאלהים.
- פסוק כ"ז - אגלה אתכם רחוק מדמשק, כך אומר ד' אלקי הצבקות, נקר כן ע"ש שהוא אדון על הצבאות שלמעלה ושלמטה.